

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/48/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3822200317
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3822200317.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Ivana Kubínyiho a sudkýň JUDr. Gabriely Janákovéj a Mgr. Zuzany Holúbkovéj v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. X/XX, D., proti žalovanému: E. F., nar. XX.X.XXXX, bytom G. H. XX, XXX XX H., zast. Advokátska kancelária Consilliaris, s.r.o., so sídlom Ružová dolina 8, Bratislava, IČO: 47 248 301, o určenie vlastníckeho práva k motorovému vozidlu, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 7. decembra 2022, č.k. 6C/2/2022-107, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalobcovi **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. určil, že vlastníkom osobného motorového vozidla Volkswagen Tiguan, VIN: I., druh osobné motorové vozidlo, farba karosérie červená, rok výroby 2008, je A. B., r.č. XXXXXX/XXXX, trvale bytom D., C. J. XXX/X, občan Slovenskej republiky. Výrokom II. nepriznal štátu náhradu trov konania. Výrokom III. žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie rozhodoval na základe žaloby, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému určenia, že je vlastníkom v žalobe špecifikovaného osobného motorového vozidla. V žalobe uviedol, že vozidlo nadobudol na základe kúpnej zmluvy zo dňa 1.12.2019 uzatvorenej v Rakúskej republike od fyzickej osoby E. F. K.. Kúpnu cenu 8.200 eur riadne vyplatil. Po privezení vozidla na územie Slovenskej republiky požiadal o kontrolu originality. Pri nej mu bolo oznámené, že VIN číslo na vozidle vykazuje vadu, ktorá naznačuje, že je v pátraní na území Talianskej republiky. Vozidlo mu bolo zaistené. Od slovenskej polície sa dozvedel, že vlastnícke právo k vozidlu si uplatňuje úplne pôvodný vlastník tohto vozidla, občan Talianskej republiky, žalovaný. MV SR, OR PZ Prievidza zo dňa 2.12.2021 mu zaslalo oznámenie, ktorým ho v zmysle zákona č. 171/1993 Z.z. vyzvalo, aby v lehote 60 dní od doručenia oznámenia uplatnil svoje vlastnícke právo na zaistené osobné motorové vozidlo. Zároveň bol oboznámený, že na vozidlo si uplatňuje svoje vlastnícke právo aj žalovaný. V zmysle tohto pokynu si preto uplatnil svoje vlastnícke právo.

3. Súd prvej inštancie najskôr skúmal svoju právomoc na rozhodnutie tohto sporu. Žalovaný je štátny občan Talianskej republiky. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že má právomoc podľa čl. 26 ods. 1 Nariadenia európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, v zmysle ktorého okrem právomoci založenej na iných ustanoveniach tohto nariadenia má právomoc súd členského štátu vtedy, ak sa žalovaný zúčastní konania.

4. Čo sa týka rozhodného práva, súd prvej inštancie aplikoval § 5 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, podľa ktorého vecné práva k nehnuteľnostiam i k hnutelným veciam sa spravujú, pokiaľ v tomto zákone alebo v osobitných predpisoch nie je ustanovené inak, právom miesta, kde je vec. Preto za rozhodné považoval právo Slovenskej republiky. Súd prvej inštancie zároveň odmietol aplikovať čl. 21 Nariadenia európskeho parlamentu a rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) o výhrade verejného poriadku, hoci to navrhoval právny zástupca žalovaného. A to preto, že sa tento článok na tento spor nevzťahuje, lebo v danej veci nejde o zmluvný záväzok, ale ide o vecné právo.

5. Súd prvej inštancie následne po dokazovaní dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Keďže ide o určovaciu žalobu, súd prvej inštancie v prvom rade riešil otázku naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení [§ 137 písm. c) CSP], pričom dospel ku kladnému záveru. Naliehavosť právneho záujmu na určení vlastníckeho práva vychádza aj z § 21 ods. 9 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore.

6. Súd prvej inštancie skonštatoval, že v tejto veci došlo k stretu vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (žalovaného) a nadobúdateľa veci v dobrej viere (žalobcu). Súd prvej inštancie poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 549/2015 zo dňa 16.3.2016, pričom pristúpil k vyvažovaniu práv dobromyseľného nadobúdateľa a pôvodného vlastníka.

7. Žalobca vlastnícke právo k motorovému vozidlu preukázal tak, že ho nadobudol na základe kúpno-predajnej zmluvy uzavretej s E. F. K. dňa 1.12.2019. Kúpna cena bola dohodnutá na 8.200 eur. Prezídium policajného zboru, úrad medzinárodnej policajnej spolupráce, Národná ústredňa SIRENE, Bratislava zo dňa 7.1.2020 oznámil OR PZ v Prievidzi, že sporné vozidlo bolo registrované v Rakúsku po prvý raz na osobu pán A. A., nar. XX.X.XXXX. V tom čase bolo vozidlo v talianskom pátraní pod schengenským číslom IT/PZPQ30GFPHYKX/0000/02. Pri registrácii vozidla bolo odhalené pátranie v SIS, následkom čoho bolo Taliansko požiadané o zaslanie dôvodov pátrania. Odpoveď nebola zaslaná, ale schengenské pátranie pod č. IT/PZPQ30GFPHYKX/0000/02 bolo vymazané bez ďalšieho upozornenia dňa 3.2.2015. Z uvedeného dôvodu neboli vykonané žiadne opatrenia a nebolo začaté vyšetrovanie vo veci. V roku 2016 posledný rakúsky vlastník K. F. E., nar. X.XX.XXXX, registroval vozidlo a bolo zistené, že po vozidle bolo opätovne Talianskom vyhlásené pátranie, ale už pod novým schengenským číslom IT/PZPQ303FQMJJJK/0000/02. Po prijatí vyžadovaných informácií bolo ustálené, že vozidlo bolo medzitým zopárkrát predané a držiteľ pán K. kúpil v roku 2016 vozidlo od rakúskeho predajcu áut (spoločnosť Speed & Performance tuning Center u US Car Import, Richar Wussbaumuller). V dôsledku toho, že pán K. kúpil vozidlo od oficiálneho rakúskeho predajcu áut, stal sa právoplatným vlastníkom vozidla podľa rakúskeho občianskeho práva a nebolo teda možné vykonať žiadne policajné alebo súdne kroky voči nemu v súvislosti s vozidlom. Vozidlo bolo evidované v Rakúsku dňa 28.11.2019 z dôvodu predaja slovenskému občanovi, žalobcovi. Z uvedeného písomného vyjadrenia súdu prvej inštancie vyplývalo, že žalobca nadobudol motorové vozidlo od vlastníka.

8. Po dokazovaní súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobcovi sa podarilo preukázať, že nadobudol vozidlo v dobrej viere. Žalobca nebol pri kúpe vozidla nedbalý, prípadne neopatrný. Pred kúpou vozidla mal vedomosť, resp. domnieval sa, že vozidlo kupuje od jeho vlastníka, pričom nemal žiadny dôvod vlastnícke právo pôvodného vlastníka spochybňovať. Za vozidlo riadne zaplatil a vykonal úkony spojené so žiadosťou o kontrolu originality. Uvedené vykonával v čase, keď nič nenaznačovalo tomu, že by vozidlo prevádzal „nevlastník“. Zo strany žalobcu nebol dôvod akýmkoľvek spôsobom spochybňovať evidenciu vystavenú policajným orgánom. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie, poukazujúc na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 549/2015 zo dňa 16.3.2016, rozhodol tak, že určil, že vlastníkom vozidla je žalobca.

9. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, pretože mal plný úspech vo veci.

10. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný.

11. Namietal, že nález Ústavného súdu SR zo dňa 16.3.2016, sp. zn. I. ÚS 549/2015, ktorý aplikoval súd prvej inštancie, nie je použiteľný, a to odhliadnuc od toho, že nemôže byť označovaný za nedbalého

vlastníka, nakoľko stratu držby vozidla bezodkladne ohlásil talianskym orgánom činným v trestnom konaní a následne im poskytol plnú súčinnosť, pričom opakovane kontaktoval aj slovenskú políciu. Dodal, že použitý nález Ústavného súdu nie je záväzný v celom rozsahu, a navyše v uvedenej veci sa riešila iná situácia. Podstatné podľa žalovaného je rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VObdo/2/2020. Podľa neho prelomenie zásady nemo plus iuris a prípadné nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka je možné len v zákonom výslovne uvedených prípadoch. V prejednávanom prípade nedošlo k žiadnemu z prípadov, ktoré zákon predpokladá vo vzťahu k nadobudnutiu vlastníckeho práva od nevlastníka. Dobrá viera k nadobudnutiu od nevlastníka nestačí.

12. Ďalej žalovaný uviedol, že súd prvej inštancie bez odôvodnenia uviedol, že právny predchodca žalobcu kúpil vozidlo od oficiálneho rakúskeho predajcu áut, stal sa teda právoplatným vlastníkom vozidla podľa rakúskeho občianskeho práva. Tento záver následne slúžil ako podklad pre posúdenie dobromyseľnosti žalobcu. Súd prvej inštancie však napriek návrhu nevykonal vo vzťahu k zisteniu obsahu rakúskeho práva žiadne dokazovanie, obmedzil sa len na skonštatovanie uvedeného záveru. To je podľa žalovaného v zjavnom rozpore so závermi nálezů Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 95/2017. Súd prvej inštancie sa tak vôbec nezaoberal výkladom konkrétnych noriem rakúskeho právneho poriadku, nezasadil ich do kontextu právneho poriadku ako celku, ani sa nezaoberal relevantnou judikatúrou rakúskych súdov. Konštatovanie o nadobudnutí vlastníckeho práva k vozidlu zo strany právneho predchodcu žalobu nemá oporu v zistenom skutkovom stave, ani v následnom právnom posúdení veci.

13. Súd prvej inštancie odmietol aplikáciu čl. 21 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008, ktorú navrhoval pre prípad, ak sa súd rozhodne na tento prípad aplikovať rakúsky právny poriadok. Svoj záver o neaplikovaní tohto článku súd prvej inštancie založil na závere, že nejde o zmluvný záväzok, ale o vecné právo. S tým žalovaný nesúhlasí, nakoľko pre nadobudnutie vlastníckeho práva sa totiž okrem modusu vyžaduje aj titul, pričom v prípade jeho absencie možno nadobúdateľovi priznať len práva a povinnosti oprávneného držiteľa. Výhrada verejného poriadku by tak nesmerovala voči modusu, ale titulu, teda záväzkovo-právnejmu vzťahu.

14. Na tomto základe žalovaný žiadal odvolací súd, aby zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobu zamietne a prizná mu voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

15. K odvolaniu žalovaného sa žalobca nevyjadril.

16. V priebehu odvolacieho konania odvolací súd vyzval strany sporu podľa § 382 CSP, aby sa vyjadrili k možnému použitiu doposiaľ nepoužitých právnych predpisov, a to k čl. 4 ods. 1 písm. a) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky („nariadenie Rím I.“), a k §§ 367 ods. 1, 423, 424, 426 rakúskeho Všeobecného občianskeho zákonníka č. 946/1811 Zb. z. s. („ABGB“). Odvolací súd umožnil stranám sporu, aby sa k tejto výzve vyjadrili v lehote do 30 dní od jej doručenia.

17. K uvedenej výzve odvolacieho súdu sa strany sporu nevyjadrili.

18. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal podľa § 379 a 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako „CSP“) bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdiť, hoci z iných dôvodov, než ktoré v napadnutom rozsudku prijal súd prvej inštancie.

19. Ako to už v priebehu odvolacieho konania odvolací súd predstrel sporovým stranám vo výzve na vyjadrenie k možnému použitiu doposiaľ nepoužitých právnych predpisov, bolo potrebné v prejednávanom prípade dôsledne odlišovať jednotlivé prevody vlastníckeho práva k spornému vozidlu. Zo skutkových zistení súdu prvej inštancie plynie, že sporné vozidlo patrilo pôvodne žalovanému. Vozidlo sa dostalo do dispozície spoločnosti Speed & Performance tuning Center US Car Import, L. I. (žalovanému bolo v Taliansku odňaté podvodom a po niekoľkých prevodoch skončilo u tejto spoločnosti). Táto spoločnosť vozidlo previedla kúpnu zmluvou z roku 2016 na kupujúceho K. F. E.. K. F. E. následne previedol vozidlo kúpnu zmluvou z roku 2019 na žalobcu. Oba prevody vlastníckeho práva bolo potrebné samostatne právne kvalifikovať.

20. Na právne posúdenie kúpnej zmluvy z roku 2016 medzi predávajúcim Speed & Performance tuning Center US Car Import, L. I. a kupujúcim K. F. E. (občanom Rakúskej republiky – vid' i nepopreté tvrdenie o rakúskom občianstve zo žaloby, čl. 3) sa vzťahuje rakúske právo. Išlo totiž o nadobudnutie vlastníckeho práva k vozidlu v Rakúsku rakúskym štátnym občanom od rakúskeho podnikateľa, a teda nedošlo k stretu rôznych právnych poriadkov (čo by opodstatňovalo aplikáciu právnych noriem riešiacich túto problematiku; podľa čl. 1 bodu 1 nariadenie Rím I. platí, že: Toto nariadenie sa uplatňuje na situácie, v ktorých dochádza k stretu rôznych právnych poriadkov pri zmluvných záväzkoch v občianskych a obchodných veciach. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné a správne veci.). Preto sa na tento prevod vlastníckeho práva k vozidlu vzťahuje § 367 ods. 1 ABGB.

21. Podľa § 367 ods. 1 ABGB vlastnícku žalobu proti poctivému držiteľovi hnuteľnej veci je potrebné zamietnuť, ak sa preukáže, že držiteľ nadobudol vec za odplatu na verejnej dražbe, od podnikateľa v rámci obvyklej podnikateľskej činnosti, alebo od niekoho, komu ju zveril predchádzajúci vlastník. Poctivý držiteľ nadobudne v týchto prípadoch vlastníctvo. Nároky predchádzajúceho vlastníka na náhradu škody proti tomu, komu vec zveril, alebo proti iným osobám tým nie sú dotknuté.

22. Podľa citovaného ustanovenia ABGB sa kupujúci K. F. E. stal vlastníkom sporného vozidla na základe kúpnej zmluvy z roku 2016. Vozidlo nadobudol od podnikateľa, spoločnosti Speed & Performance tuning Center US Car Import, L. I., v rámci obvyklej podnikateľskej činnosti predávajúceho. Nebol preto vecne správny záver súdu prvej inštancie, že K. F. E. bol „nevlastníkom“. Práve naopak, v súlade s citovaným ustanovením § 367 ods. 1 ABGB nadobudol vlastníctvo, aj keď by nadobudol od nevlastníka, pretože od menovaného podnikateľa nadobudol automobil v rámci jeho obvyklej podnikateľskej činnosti. Toto bolo zásadné východisko sporu, ktoré potom v spojení s ďalej uvedeným právnym posúdením nadobudnutia vozidla žalobcom vedie k jednoznačnému záveru, že vlastníkom vozidla je žalobca.

23. K. F. E. následne ako vlastník vozidla v roku 2019 predal vozidlo žalobcovi, Slovákovi, v Rakúsku. V tomto prípade už dochádza k stretu rôznych právnych poriadkov. Preto bolo potrebné najskôr vyriešiť otázku hmotného práva (teda či sa použije rakúske, alebo slovenské hmotné právo).

24. Uvedené rieši nariadenie Rím I. v čl. 4 ods. 1 písm. a), podľa ktorého pokiaľ nedošlo k voľbe rozhodného práva pre zmluvu v súlade s článkom 3 a bez toho, aby boli dotknuté články 5 až 8, právo, ktorým sa spravuje zmluva, sa určuje v prípade zmluvy o predaji tovaru právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu predajcu.

25. V kúpnej zmluve z roku 2019 nedošlo k voľbe rozhodného práva pre túto zmluvu. Preto sa zmluva spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu predajcu, teda K. F. E.. Vzhľadom na to sa zmluva spravuje rakúskym hmotným právom, teda ABGB.

26. Podľa § 423 ABGB veci, ktoré majú vlastníka, sa nadobúdajú sprostredkované prevodom od vlastníka na inú osobu.

27. Podľa § 424 ABGB právnym dôvodom sprostredkovaného nadobudnutia je zmluva, závet, rozhodnutie súdu alebo zákon.

28. Podľa § 426 ABGB vlastníctvo hnuteľnej veci sa nadobúda v zásade odovzdaním.

29. V súlade s citovanými ustanoveniami došlo k platnému prevodu vlastníckeho práva z predávajúceho K. F. E. na kupujúceho žalobcu. Stalo sa tak prevodom od vlastníka K. F. E. na inú osobu, žalobcu (v súlade s § 423 ABGB), na základe kúpnej zmluvy ako právneho dôvodu (v súlade s § 424 ABGB), a to odovzdaním (v súlade s § 426 ABGB). Odovzdanie vozidla je preukázané súdom prvej inštancie, keď konštatoval, že k odovzdaniu došlo v Rakúsku a následne si vozidlo žalobca doviezol na územie SR, kde mu bolo zaistené Policajným zborom SR.

30. Zároveň odvolací súd nepovažuje za opodstatnenú odvoláciu námietku žalovaného, že je potrebné aplikovať výhradu verejného poriadku definovanú v čl. 21 nariadenia Rím I. Podľa tohto článku: Uplatnenie niektorého ustanovenia právneho poriadku krajiny podľa tohto nariadenia možno odmietnuť iba v prípade, ak by jeho uplatnenie bolo v zjavnom rozpore s verejným poriadkom („ordre public“)

štátu konajúceho súdu. Aplikácia AGBG nie je v rozpore so slovenským verejným poriadkom. Citované ustanovenia AGBG, potrebné na právne posúdenie kúpnej zmluvy z roku 2019, predstavujú štandardné ustanovenia o nadobúdaní vlastníckeho práva k hnuteľnej veci. Ide v zásade o totožné ustanovenia o nadobúdaní vlastníckeho práva k hnuteľnej veci, aké platia i v slovenskom právnom poriadku. Navyše, ani sám žalovaný nekonkretizuje, v čom by mala táto výhrada verejného poriadku spočívať a odvolací súd ani žiadnu takúto výhradu v prejednávacom prípade nenachádza.

31. Vzhľadom na tieto závery platí, že žalobca preukázal, že je vlastníkom sporného vozidla. Žalovaný ním tak nie je. Preto súd prvej inštancie vecne správne žalobe vyhovel a určil, že žalobca je vlastníkom sporného vozidla.

32. Preto odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP).

33. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania, pretože bol v odvolacom konaní plne úspešný.

34. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).